

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Oblationibvs Ecclesiasticis, & eorum Inquisitione. Cap.
Vigesimvmqvarvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

gratias Deo de salute: sicut legimus de maioribus nostris, quod multitudi-
ni credentium erat cor vnū, & anima
vna. Actuum Apostolorum, cap. 4. &

in epistola. 4. Diui Clementis, cuius
dicta referuntur. 12. q. 1. in c. dilectissi-
mis Item Domi. Card. Hofius, in sua
Parænesi. fol. 766. &c.

DE OBLATIONIBVS ECCLESIASTICIS,
& eorum Inquisitione.

CAP. VIGESIMVMQVARTVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **O**BLATIO quid sit, & vnde ori-
ginem habuit. Et quod est du-
plex. nu. 2.
- 2 Oblationes facienda sunt in Ecclesia.
Et an de præcepto. nu. 4.
- 3 Oblationes ex quatuor possunt deberi.
- 4 Sacerdos quando possit petere oblatio-
nes.
- 5 Laici non debent sibi vsurpare oblatio-
nes Ecclesiarum.
- 6 Innocenti opinionio discutitur.
- 7 Interdictum resuperanda possessionis
a quo debet intentari.
- 8 Oblationes quorum non accipiantur.
- 9 Episcopus quando vendicat sibi obla-
tiones.
- 10 Oblationes factæ imagini existenti in
muro cuius erunt.
- 11 Episcopus quas oblationes persuadeat
Christianis.

SAEPIVS in visitatione ipsius
cathedralis ecclesiæ, & alia-
rum, quæstiones occurrunt
de oblationibus ecclesiasti-
cis etiam cum laicis, forsân præten-
dentibus, vel saltem se intromittere
volentibus, immo inter ipsum episco-
pum, & sacerdotes ecclesiæ, ideo ali-
qua de ipsis breuibus verbis dicenda
sunt. † Ad quod inquit dom. Card.
Hofius scribens contra Phil. Mel. de
imped. matr. cap. 56. laicos habere
suas oblationes, quas ad altare offe-
runt, sequentes præceptum domini,
Exod. cap. 24. non apparebis in con-
spectu meo vacuus: ex vsu anti-
quissimo, & dicitur oblatio actus
exterior religionis, cum offeratur

Deo aliquid in recognitionē supre-
mi dominij, & ad significandum
sacrificium, quo anima fidelis se ip-
sā offert Deo. Viguer. de virtu. iust.
vers. 13. dicunturq. oblationes, quæ-
cūq. de proprijs, & licitis rebus eccle-
siæ a fidelibus offeruntur, c. causa Car-
pensis, de verb. sign. & est nomen ex-
tensiuum ad omnes res S. Tho. 2. 2.
quæst. 86. ab Abel Iusto, qui obtulit
Deo de primogenitis gregis sui, & de
apibus eorū. Gen. c. 4. sic etiam Noe
egressus de Archa obtulit holocau-
sta super altare, eod. lib. cap. 8. memi-
nit etiā Petr. Rebuf. de decim. quæst.
1. num. 23. & scribunt plenissime,
Marian. Soccin. Troyl Malu. Andr.
Barbat. in pecul. tract. de oblat.

† Et

2 † Et licet Rebuffus ead. q. nu. 27. tres ponat oblationum species, tamen ad propositum dicimus, quod est duplex oblatio, spiritualis, & temporalis. Spiritualis cum offerri Deo patri Corpus Christi, & sanguis eius, de qua oblatione tractamus infra, cum de sacramento Eucharistie scribimus, de cuius spiritualis oblationis fructibus, multa venerabilis Beda in sua Anglicana historia, lib. 4. & c. 22. Temporalis autem, de qua nunc loquimur, ex rebus predictis, ut de Abel, Noe, legitur, quae est triplex secundum distinctionem Reb. prima si donatur ecclesiae, vel ipsi Deo, aliquid a Christiano inter viros dicta, dum cogitat de remissione suorum peccatorum, & ut reddat aliquas gratias ipsi Deo de beneficiis acceptis, & in hoc casu diligens debet esse scrutatio episcopi, ut videat, quae sunt donata, si aurea, & argentea vota, quod conferentur, & adnotentur, nec alienentur inconsulto Romano Pontifice. nisi enim diligentia adhibeatur, facilius datur aditus remouendi, & occultandi, maxime ubi constituuntur cappellani per Abbates, & Rectores qui solent ignorantibus Abbatibus, & Rectoribus occultare, & usurpare (quod nos ordinauimus in Ecclesia Rauellensi, in visitatione vna ecclesiae sancti Triphoni, quae subest ordinario iure ecclesiae cathedrali Rauellensi, quo est concursus multus, & de uotus populorum multa offerentium, quod enim statuimus fuit respectu cappellani existentis, non intuitu Abbatis, & Rectoris absentis. sciebamus enim quanta sua prudentia, & in his vigilantia mentis, & quam ardeat zelo cultus diuini. is enim est doctissimus Abbas Marius de Curte theologus

primarius, & concionator, & cui Deus ex visu exteriorum oculorum ammissis, quasi in tenera aetate, multa superabundauit dona. sic de alio Dydimio legimus, in histor. tripart. lib. 8. c. 8. qui ignorans adhuc primas litteras oculis orbatus, Deo docente in tantam scientiarum diuinarum, & humanarum eruditionem venit ut doctor primarius scholae ecclesasticae extiteret, & a Beato Antonio consolatus est mirabiliter super orbitate, quem se vidisse, & audiuisse testatur Ruffinus antiquus scriptor ecclesiae in histor. eccl. lib. 11. c. 7. habet. n. ipse modernus Abbas cui se assimilare, magno suo parenti Ioanni Andree de Curte Praesidenti Regii Concilii Neapolitani, qui dum vixit, fuit quidem ecclesiae, & cuius merita. cognouit Philippus Rex catholicus, considerans virtutes paternas frequentius in filios emanare, assumpsit exinde in eodem Concilio alium filium consiliarium Dominum Franciscum de Curte iuuenem admodum diligentissimum, quibus fratribus nos plurimum debemus, sicuti, & Patri dum vixit debebamus, modo ad propositum si fuerint vestes, paramenta, ad usum ipsius ecclesiae destinentur, si pecunia in esse vel annua, videatur donantis intentio & declaratio, alias pro ipsa ecclesia ad iuuanda reueretur, quae omnia maxime oblata de argento, & auro in singulis visitationibus recognoscantur, & reuideantur: secunda species oblationis, quae fit a Christianis dicitur causa mortis, aliter legatum pium, vel etiam legatum pro anima, quod similiter discutendum est, & diligenter examinandum, inde omittimus pro nunc quia infra in aliis libris plenius dicemus,

mus, cum delegatis piis recognoscen-
dis tractabitur. Tertia species magis
ad vsum est, quam solent fideles ad
Missam facere pro posse suæ faculta-
tis, & ad libitum de modo, de qua
Deus recipit, & considerat plus vo-
luntatem offerentis quam oblatum.
14. q. 5. c. scriptum est. testis est vidua
illa pauperula a domino nostro Ie-
su Christo laudata, propter duo mi-
nuta ærea missa in gazophilacium.

3 Luc. c. 21. † de qua specie inueni-
tur rescriptum Fabiani Papæ ad Hi-
larium episcopum: oblationes facien-
dæ sunt in ecclesia diebus dominicis
& festiuis, de eonf. dist. 1. c. omnis chri-
stianis, ex causis antea dictis, & ibi gl.
videtur innuere esse præceptum, dum
stante necessitate dicit posse provide-
ri per subtractionem sacramentorum, ad
hoc vt fideles citius inducantur ad ob-
lationes, quæ Deo pro vfu, & cõmo-
ditate suorum ministrorum offeren-
tur, ipsi. n. orant pro populo. Vnde
Chris. in acti. Apo. Home. 18. ad pacem
agricolarum offerre oblationes est vti-
le, quia venerabilis presbyter erit po-
stea, & securitatem agri conducet,
preces illic perpetuæ propter te. lau-
des, & sinaxes propter te. oblatio per
singulos dies dominicos, & quamuis
text. eiusdem c. omnis christianus per
authoritatem scripturæ Exodi aper-
te loquatur. † Tamen consuetudine
4 communiter est receptum, neminem
talibus diebus esse obligatum de præ-
cepto offerre, vt aliter peccet. contra
dictum. gl. Abb. & cæteri in rubr. de
paroch. Theologi omnes in sum. in
hoc verb. Ferdin. Paez in repet. cap.
Missas nu. 143. vsq. ad finem de con-
sec. dist. 1. in priori parte. Si tamen in
6 ipsa cathedrali ecclesia. vel etiam in

alia esset antiqua consuetudo offe-
rendi eam, vt laudabilem faciat epi-
scopus obseruari iuxta præceptum.
Innoc. III. in Conc. gen. de symon. c.
ad Apostolicæ. de qua consuetudine
item per decem annos accepta dicit
vnum verbum Marti. Nau. qui cona-
tus est omnia ad communem vtilita-
tem tãgere in suo Man. reformato. c.
13. num. 19. ex quo dicit vnus doctor
modernus, quod Senenses non pos-
sunt tollere per statutum oblationem
solitam fieri in assũptione Beatæ Ma-
riæ. Abb. in cap. abolendæ de sepult.
ideo quod per antiquitatem solitum
est, immutari minime debet arg. l. mi-
nime. ff. de leg. † Possunt tñ genera-
liter esse in obligatione, quod cõside-
rari debet ab episcopo visitante, ex
quatuor causis, scilicet S. Thom. ead. q. 1.
cum ratione census, vel superiorita-
tis id statutum est certis diebus com-
parere, & offerre, quo maxima est cõ-
trouersia, diu agitata inter do. Ar-
chiep. Neap. & presbyteros Turris
octaui. seu simpliciter offerre, vel ra-
tione rei, quæ ab ecclesia tenetur, vt
in omnibus fere ecclesijs cathedrali-
bus videmus. Secundo stante obliga-
tione testamentaria, vt de secunda spe-
cie oblationis patet, & est tex. in cap.
qui oblationes. 13. quæst. 2. qui obla-
tiones defunctorum retinet, & eccle-
sijs tradere demorantur, vt infideles
ab ecclesia sunt eiiciendi. c. duob. c.
seq. Tertio stante consuetudine anti-
qua, vt paulo superius est dictum arg.
tex. cum gl. C. de sacr. sanct. eccle. l.
privilegia. Quarto si necessitas in mi-
nistris ecclesiæ adsit, etiam in episco-
po, qui est primus parochus totius
diocesis. c. 1. de paroch. † Si. n. sacer-
dos non habet ex ecclesia vnde pos-
sit. viue-

fit vivere, non per subtractionem. Sacramentorum, vt dicit gl. in cap. omnis christianus, quia diceretur grauis iactura, citato c. ad Apostol. sed per medium superioris, qui cogat parochianos ad subueniendum. Fel. in c. veniens. nu. 3. de testib. nam cum se impediat in spiritualibus congruum, & rationi conuenit, quod habeat temporalia, cap. 1. de eccles. ædific. Couar. lib. 1. var. resolut. c. 17. nu. 2. vers. ceterum. Idq. iure nouissimo receptum est posse populum compelli ministrare necessaria pro vita sacerdotis. sess. 21. Conc. Trid. de reformat. c. 4. §. illis autem. † Sed diligenter est providendum ab episcopo, ne ipsæ oblationes aliquo pretextu occupentur a laicis, etiam per potestatem secularem. Quicumq. (dicit Paschalis Papa in cap. causa. de verb. signi.) eas per potestatem secularem obtinet, proculdubio contra Deum, & sanctorum Patrum nititur sanctiones: quinimmo, & qui accipit, & qui tradit, raptor, & sacrilegus iudicatur, & glossa addit tertium iudicium furi comparari, & ponitur. 10. quest. 1. cap. sanctorum. & cap. hanc consuetudinem, & hodie si laici usurpare ausi fuerint, anathematis vinculo innodati sunt, nec possunt absolui nisi plenissima facta restitutione, & a Summo Pontifice absolutionem habuerint, iuxta decretum Conc. Trid. sess. 21. de reformat. cap. 1. nec lites ortæ coram laico debent tractari, sed coram ecclesiastico, cū sint ipsa negotia mere spiritualia. † Neq. obstat opinio Innoc. in c. cum dilectus de elect. (vt dicit do. Petr. 2. par. cap. 7.) vbi vult quod quoties laici agunt de restitutione spiritualium, causa non sit mere spiritualis, & exinde posset in foro seculari

tractari, quia debet intelligi, quando aliquod immineret periculum, vel è contra, quoniam laicus est spoliator, & tractet se manuteneri: cū Princeps difficiliter consentiat laicos coram ecclesiastico conueniri, quod est absurdum in his causis. secus si clericus prætenditur spoliator. cap. 2. de iudic. & sic procedat opinio Innoc. quem omnes sequuntur, nec tamen est communis, vt nouissime disputat Menochius in tract. de recuper. poss. remed. 15. nu. 221. cum seq. neq. insuper possunt prætere possessionem, ex quo obstat ius. ex dictis per Azo. in sum. de acqu. poss. Qui enim vult intentare interdictum recuperandæ possessionis. † Requiritur quod pænes ipsum possit esse vera possessio. de off. leg. c. consultationibus, de restit. spoli. c. in litteris. & per Menoc. in eod. tract. & hæc est veritas, etiam quod staret consuetudo, quæ non tenet. d. c. sanctorum. 10. quest. 1. Petr. Rebuff. de decim. quest. 7. num. 26. & melius nu. 8. contra Deci. cons. 148. qui innuebat contrarium, de oratoris priuatis, immo, quod est fortius, episcopus non potest consentire, vt laicus habeat dimidiam partem oblationum. cap. si quis basilicam. de consec. dist. 1. Rebuff. not. eod. nu. 28. & tex. memorati Conc. Trid. cap. 11. sess. 22. dicit quascumq. oblationes, qui tex est notandus, & practicabilis, & vt confessionibus deputati non ignoret ipsum ad hoc, vt penitentes instruere valeat, & per absolutionem ad Papam mittere, cū sit excommunicatio reseruata. obligatur, tamen ipsi ecclesiastici accipientes oblationes, facere orationes, obsecrationes, postulationes, gratiarum actiones, pro vniuersis christi-

nis,

nis, offerentibus præsertim. Rogante enim sacerdote pro populo, propitius erit ei dominus. Leui. c. 4. & rogabit pro eo sacerdos, & pro peccato eius, 10 & dimittetur ei. eo. c. † Sed circa hoc est attendendū, vt declarat episcopus ipsis sacerdotibus, non omnium oblationes esse accipiendas, quia multorum reijcit ecclesia, tamquam extra ipsam existentium, in detestationem criminis eorum. vt de hæreticis, Iudæis, excommunicatis. dom. Florent. in tit. 12. c. 11. vers. & nota. sic etiam & de oppressoribus pauperum, ibid. per cap. oblationes. 90. dist. de raptoribus probatur de raptor. cap. super eo. & de usurarijs c. quia in omnibus ipso tit. oblationes iniquorum non respicit Deus, sicut ad munera Cayn non respexit Genes. c. 4. quod enim ex scelere offertur in sacrificio Dei, ipsius iracundiam non placat, sed irratat. 1. quæst. 1. c. non est. Rebuff. ead. qu. 3. nu. 31. remittens se ad Marian. Socci. in suo tract. dom. Card. Hosius citato c. 56. adducens affines atrocium criminum, vide aliqua per Abb. in c. ex transmissa, de decim. & in c. cum 11 voluntate de sent. excom. † Ipse tamen episcopus oblationes factas in ecclesia cathedrali sibi vendicat, vel in alia ibidem celebrando, ea occasione factas. Flor. vbi supra ex mente. Host. Rebuff. nu. 27. per ipsum conuertendas in reparationem ecclesiæ si egeat. nu. 30. vbi adducit decretale Alex. Tertij, super rub. de decim. quæ decidit quæstionem, & in parochiali ecclesia sint curati, rectorisq. seruata canonica portione episcopo. 10. q. 1. c. sacerdote cum iure com-

muni habeat ipse episcopus quartam partem omnium oblationum obuenientium infra fines sue diocesis, quæ dicitur ipsius parochia. de offic. ord. cap. conquerente. not. Boer. post canonistas in gl. ad tract. de auth. magn. Conc. & Couar. in cap. officij. n. 1. de testam. & dico latius in compendio de iuribus episcopalibus. † Hinc succedit illa vulgaris quæstio, quæ multoties accidit. Cuius erunt oblationes factæ imagini depictæ in pariete alicuius priuati, per quam dominus dignatur est facere miracula, & determinatur esse illius ecclesiæ parochialis, intra cuius fines est ipsa domus priuati, de testam. cap. requisiti. Abb. in cap. pastoralis de his, quæ fiunt a Prælat. Fel. in cap. dilectus, vbi multa dicit, de offic. ord. nec episcopus potest concedere domino domus, vbi est imago. Abb. in c. quamuis eod. tit. Rebuff. ead. qu. 29. quod est singulare dictum, idem si sit capella priuata, quod cedat parochiæ Abb. in c. ex transmissa de decim. & notatur ad plures similes quæstiones, & Abb. vide in cad. cum conligat, n. 8. eod. tit. † Idq. pro complemento moneat episcopus cunctos fideles teneri ad primam oblationem, scilicet offerre se Deo, ipsumq. laudare, & hæc oblatio secundum Beat. Bern. in sent. triformis esse dicitur affectuosa, vt mens concordet voci, fructuosa, vt ædificationem pariat intuenti, gratiosa, vt placeat conditori, qui gratis dedit, & in ipsa ostendamus constantiam virilem, continentiam carnis, & conscientiam humilem. Idem serm. 3. de purifi. Virg. in fine.